

NORGES HØYESTERETT

Den 10. mars 2017 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Webster, Bull og Kallerud i

HR-2017-543-U, (sak nr. 2017/196), straffesak, anke over dom:

A (advokat Erlend Liaklev Andersen)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

truffet slik

B E S L U T N I N G:

- (1) Saken gjelder domfeltes anke over lovanvendelsen og straffutmålingen for domfellelse for trusler mot blant annet Kongen og statsministeren.
- (2) A ble 9. juni 2016 satt under tiltale for flere straffbare forhold. Tiltalen hadde i alt seks tiltaleposter. Flere av postene gjaldt trusler. Truslene var rettet mot statsorganene og medlemmer av disse, Politiets utlendingsenhet og privatpersoner.
- (3) Tiltalebeslutningens post I gjaldt overtredelse av straffeloven (1902) § 99 første straffalternativ. Grunnlaget for denne posten er gjengitt slik:

"a) I september 2012 i Oslo, sendte han et brev til Det kongelige slott, som ble mottatt tirsdag 18. september 2012. I brevet ga han uttrykk for at han ville kidnappe deler av kongefamilien og begå seksuelle overgrep mot dem, samt at han ville ta livet av hele kongefamilien og at han kunne 'lage bombe akkurat som Anders Breivik'. Derved hindret eller forsøkte han å hindre Kongens virksomhet, herunder ved å ta oppmerksomhet bort fra Majestetens ulike oppgaver og begrense Kongens offentlige, åpne virke.

b) I desember 2013 i Oslo, sendte han en konvolutt til Stortinget, som ble mottatt fredag 13. desember 2013. I konvolutten hadde han festet en sprøyte inneholdende et hvitt flytende middel, og slik sprøyten var plassert ville den som åpnet konvolutten lett kunne stikke seg på den usikrede sprøytespissen. Konvolutten inneholdt et brev til statsministeren, der han hadde skrevet:

'Hei Erna Solberg. Jeg vil ikke du skal føde barn da blir barnet stygg og feit når du opner brevet, vil det automatisk gå en dråpe inn i kjøttet ditt, hvis du har stukket deg på den. Mvh B'

Derved hindret eller forsøkte han å hindre statsministerens virksomhet, herunder ved å ta oppmerksomhet bort fra statsministerens oppgaver og begrense statsministerens tilgjengelighet i utøvelsen av sitt politiske virke.

c) I september 2014 i Oslo, sendte han en konvolutt til Stortinget, som ble mottatt mandag 8. september 2014. I konvolutten hadde han lagt et brev til statsministeren og festet en sprøyte, og slik sprøyten var plassert ville den som åpnet konvolutten ville kunne stikke seg på den usikrede sprøytespissen.

Derved hindret eller forsøkte han å hindre statsministerens virksomhet, herunder ved å ta oppmerksomhet bort fra statsministerens oppgaver og begrense statsministerens tilgjengelighet i utøvelsen av sitt politiske virke."

(4) Tiltalens post II gjaldt overtredelse av straffeloven (2005) § 115. Grunnlaget er gjengitt slik:

"a) I oktober 2015, i Oslo sendte han en konvolutt til Det kongelige slott som ble mottatt mandag 26. oktober 2015. I konvolutten hadde han festet i alt fem sprøyter inneholdende en blanding av vann og formentlig mel. Sprøytene var plassert slik at den som åpnet onvolutten lett kunne stikke seg på de usikrede sprøytespissene. Konvolutten inneholdt to brev der han beskrev at han står i ledetog med Anders Behring Breivik og at han vil 'bombe Norge' om han ikke blir hørt. I det vedlagte håndskrevne brevet skrev han at den som stikker seg på sprøytene vil dø. Derved hindret eller forsøkte han å hindre Kongens virksomhet, herunder ved å ta oppmerksomheten bort fra Majestetens ulike oppgaver og begrense Kongens offentlige åpne virke.

b) I oktober 2015, i Oslo sendte han en konvolutt til Stortinget som ble mottatt mandag 26. oktober 2015. I konvolutten hadde han festet i alt fem sprøyter inneholdende en blanding av vann og formentlig mel. Sprøytene var plassert slik at den som åpnet konvolutten lett kunne stikke seg på de usikrede sprøytespissene. Konvolutten inneholdt to brev, der han beskrev at han står i ledetog med Anders Behring Breivik og at han vil 'bombe Norge' om han ikke blir hørt. I det vedlagte håndskrevne brevet, som trolig var ment til statsministeren, skrev han at den som stikker seg på sprøytene vil dø. Derved hindret eller forsøkte han å hindre Stortinget og eller statsministerens virksomhet, herunder ved å ta oppmerksomheten bort fra de konstitusjonelle oppgavene, og begrense Stortingets og eller statsministerens tilgjengelighet i utøvelsen av sitt virke."

(5) Oslo tingrett avsa 1. juli 2016 dom med følgende domsslutning:

"A, født 00.00.1993, frifinnes for postene Ia, Ib, Ic, IIa og IIb.

A, født 00.00.1993, dømmes for overtredelse av straffeloven (1902) § 227 første straffealternativ, straffeloven (2005) § 263, straffeloven (2005) § 263 jf. § 264 og straffeloven (1902) § 333 til fengsel i 6 - seks - måneder, jf. straffeloven (1902) § 62 og § 63 annet ledd og straffeloven (2005) § 79.

Fullbyrding av 30 - tretti - dager utsettes med en prøvetid på 3 - tre - år jf. straffeloven (2005) § 34, og på de særvilkår at domfelte i prøvetiden tar tilhold i en bolig, deltar i arbeid eller opplæring som bestemt av kriminalomsorgen jf. straffeloven (2005) § 37 bokstav a og gjennomgår psykiatrisk behandling i form av å stille til slike psykiatriske tester med videre som anses nødvendige, jf. straffeloven (2005) § 37 bokstav g og k.

Den ubetingede straffen anses sonet i varetekt."

(6) A og påtalemyndigheten anket dommen til lagmannsretten.

(7) As anke gjaldt bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet for de forholdene han ble domfelt for. Påtalemyndighetens anke gjaldt bevisbedømmelsen og lovanvendelsen under skyldspørsmålet for de postene i tiltalen A ble frifunnet for, samt straffutmålingen.

- (8) Ved Borgarting lagmannsretts beslutning 19. august 2016 ble påtalemyndighetens anke henvist til ankeforhandling, jf. straffeprosessloven § 321 tredje ledd. As anke ble kun delvis tillatt fremmet, jf. straffeprosessloven § 321 andre ledd. As anke over lagmannsrettens delvise ankenektelse ble forkastet ved Høyesteretts ankeutvalgs kjennelse 9. november 2016.
- (9) Borgarting lagmannsrett avsa 12. desember 2016 dom med følgende slutning:
- "1. A, født 00.00.1993, dømmes for overtredelse av straffeloven (1902) § 99 første straffalternativ, straffeloven (2005) § 115, straffeloven (1902) § 227 første straffalternativ, straffeloven (2005) § 263 samt for de forhold som er endelig avgjort ved Oslo tingretts dom av 1. juli 2016, alt sammenholdt med straffeloven (1902) § 60 og straffeloven (2005) § 79 bokstav a, til fengsel i 1 - ett - år og 3 - tre - måneder.**
- 2. Fullbyrding av 10 - ti - måneder utsettes med en prøvetid på 3 - tre - år jf. straffeloven (2005) § 34, og på det særvilkår at domfelte i prøvetiden overholder bestemmelser om bosted og arbeid som bestemt av kriminalomsorgen, jf. straffeloven (2005) § 37 første ledd bokstav a.**
- 3. Den ubetingede straffen anses sonet i varetekt."**
- (10) A har anket dommen til Høyesterett. Anken gjelder lovanvendelsen og straffutmålingen. Det er i korte trekk anført at As handlinger er foretatt av en person som har et verdensbilde som er sammenfallende med psykosekriteriet. A kjenner seg ikke igjen i de sakkyndiges vurderinger av at han ikke var utilregnelig på gjerningstidspunktet. Til anken over straffutmålingen er det vist til at kriteriene for en lettere psykisk utviklingshemming er oppfylt, og at straffen derfor bør settes under minstestrafen eller til en mildere straffart. Testene som de sakkyndige har foretatt, er ikke riktige, og kan ikke legges til grunn. Testene fra barndommen – som har vurdert domfelte som lettere psykisk utviklingshemmet – må anses som mer relevante.
- (11) *Påtalemyndigheten* har inngitt bemerkninger til anken. Det er vist til at det ikke hefter noen feil ved lagmannsrettens lovanvendelse og at straffen – som i det vesentligste er gjort betinget – ikke under noen omstendighet er utmålt for strengt. Uansett gjelder ikke anken spørsmål av betydning utenfor den foreliggende saken.
- (12) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at A ble delvis frifunnet i tingretten, men domfelt i lagmannsretten. Etter straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum, jf. andre ledd fjerde punktum, kan anken for de delene hvor A ble frifunnet i tingretten, bare nektes fremmet dersom Høyesteretts ankeutvalg enstemmig finner det klart at anken ikke vil føre frem. Avgjørelsen må begrunnes, jf. § 323 andre ledd andre punktum. Det kan imidlertid reises spørsmål ved om det foreligger ankerett i tilfelle hvor det som angripes i anken – her først og fremst tilregnelighetsspørsmålet – fullt ut er prøvd i to instanser med samme resultat. Slik saken ligger an, finner ikke utvalget grunn til å ta stilling til dette.
- (13) Ut fra det faktum lagmannsretten fant bevist, er det ingen holdepunkter for at loven er anvendt feil slik det anføres i anken. Det som angripes er lagmannsrettens bevisvurdering knyttet til om A var tilregnelig på handlingstiden. Denne bevisvurderingen kan ikke prøves av Høyesterett, jf. straffeprosessloven § 306 andre ledd. Anken over lovanvendelsen kan etter dette klart ikke føre frem.
- (14) Utvalget er enig med lagmannsretten i at ingen av straffnedsettelsesgrunnene i straffeloven (2005) § 80 kan komme til anvendelse, og viser til lagmannsrettens grundige begrunnelse for dette. Etter ankeutvalgets syn har lagmannsretten tatt tilstrekkelig hensyn til domfeltes manglende evner ved at straffeloven (2005) § 78 bokstav d er anvendt.
- (15) Det følger av straffeprosessloven § 344 at hvis lovanvendelsen blir opprettholdt, skal retten

ikke endre den utmålte straff, med mindre den finner at det er "et åpenbart misforhold mellom den straffbare handling og straffen". Det er etter ankeutvalgets syn ikke tilfelle her. Lagmannsretten har tatt utgangspunkt i et passende straffenivå – noe som heller ikke er angrepet i anken – og de formildende omstendighetene er tilstrekkelig hensyntatt.

- (16) Anken over straffutmålingen kan klart ikke føre frem.
- (17) Utvalget finner for øvrig enstemmig at avgjørelsens betydning utenfor den foreliggende sak ikke tilsier at anken fremmes til behandling. Anken blir etter dette nektet fremmet.
- (18) Beslutningen er enstemmig.

S L U T N I N G:

Anken nektes fremmet.

Henrik Bull
(sign.)

Bergljot Webster
(sign.)

Knut H. Kallerud
(sign.)

Riktig utskrift: